

ИРГЭНИЙ БОЛОН ЭРҮҮГИЙН ХЭРГИЙН ТАЛААР
ЭРХ ЗҮЙН ТУСЛАЛЦАА ХАРИЛЦАН ҮЗҮҮЛЭХ
ТУХАЙ МОНГОЛ УЛС, БҮГД НАЙРАМДАХ КА-
ЗАХСТАН УЛСЫН ХООРОНДЫН ГЭРЭЭ

Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Казахстан Улс /цаашид Хэлэлцэн тохирогч Талууд хэмээх/, бие биеийн бүрэн эрхт байдлыг харилцан хүндэтгэх, харилцан адил байх үндсэн дээр эрх зүйн харилцааны салбарт хамтын ажиллагааг хэрэгжүүлэх, иргэний болон эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцааг харилцан үзүүлэх үүднээс, дор дурдсан зүйлийг хэлэлцэн тохиров.

НЭГДҮГТЭЭР БҮЛЭГ

ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Нэгдүгээр зүйл

Эрх зүйн хамгаалалт

1. Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын иргэн Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэр дээр хувийн болон эд хөрөнгийн эрхийн талаар Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын иргэний нэгэн адил эрх зүйн хамгаалалт эдэлнэ. Тэд иргэний болон эрүүгийн хэрэг авч хэлэлцэх эрх бүхий шүүх, хууль зүй, прокурорын болон бусад байгууллагад хандах эрхтэй бөгөөд тэдгээрт хүсэлт гаргах буюу байцаан шийтгэх бусад ажиллагаанд Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын иргэний нэгэн адил нөхцөлөөр оролцож болно.

2. Энэ зүйлийн I дэх заалт нь Хэлэлцэн тохирогч Талуудын нутаг дэвсгэр дээр, тэдний үндэсний хууль тогтоомжийн дагуу үүсгэн байгуулагдсан хуулийн этгээдэд нэгэн адил хамаарна.

3. Энэхүү Гэрээнд хэрэглэх "Иргэний хэрэг" гэсэн нэр томъёонд гэр бүлийн, хөдөлмөрийн, өв залгамжлалын болон аж ахуйн хэрэг хамаарна.

Хоёрдугаар зүйл

Эрх зүйн туслалцаа

Энэхүү Гэрээний I дүгээр зүйлийн I дэх заалтад заасан

Хэлэлцэн тохирогч Талуудын хуулийн байгууллага нь өөрийн орны хууль тогтоомжийн дагуу эрх хэмжээнийхээ хүрээнд иргэний болон эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцааг харилцан үзүүлнэ.

Гуравдугаар зүйл

Эрх зүйн туслалцааны хэмжээ

Өөрийн орны хууль тогтоомжийн шаардлагыг баримтлан Хэлэлцэн тохирогч Талууд дараах замаар эрх зүйн туслалцааг бие биендээ үзүүлнэ:

- байцаан шийтгэх ажиллагаа явуулах;
- баримт бичгийг илгээх ба гарцуулах;
- эд мөрийн нотлох баримтыг шилжүүлэх;
- хэргийн талаарх материалыг явуулах;
- шүүхийн шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, биелүүлэх;
- нэхэмжлэлийг хангах;
- ял шийтгэлийн талаарх мэдээллийг шаардлага тавьсан талд өгөх;
- гэмт этгээдийг эрэн сурвалжлах.

Дөрөвдүгээр зүйл

Эрх зүйн туслалцаа үзүүлэхэд харилцах журам

1. Хэлэлцэн тохирогч Талуудын эрх бүхий байгууллага нь эрх зүйн туслалцаа үзүүлэхдээ өөрийн зохих төв байгууллагаар дамжуулан харилцана. Шаардлагатай тохиолдолд аймаг, мужийн хэмжээнд шууд харилцах бөгөөд түүнийгээ өөрсдийн төв байгууллагад мэдэгдэнэ.

2. Энэхүү зүйлийн I-д дурдсан төв байгууллага гэдэгт:

Монгол Улсын хувьд -Монгол Улсын Хууль зүйн Яам, Монгол Улсын Ерөнхий прокурорын газар, Монгол Улсын Дээд шүүхийг;
Бүгд Найрамдах Казахстан Улсын хувьд -Бүгд Найрамдах Казахстан Улсын Хууль зүйн Яам, Бүгд Найрамдах Казахстан Улсын Ерөнхий прокурорын газрыг тус тус хэлнэ.

3.

Тавдугаар зүйл

Харилцах хэл

Хэлэлцэн тохирогч Талуудын байгууллага нь энэхүү Гэрээнд хөндөгдөж буй бүх асуудлаар өөр хоорондоо харилцахдаа Талууд өөрийн улсын хэлээр харилцана.

Зургадугаар зүйл

Баримт бичиг бүрдүүлэх

1. Эрх зүйн туслалцаа үзүүлэхдээ Хэлэлцэн тохирогч Талуудын эрх бүхий байгууллагууд өөрийн улсын хэлээр үйлдсэн баримт бичгийг илгээхдээ орос хэл рүү орчуулсан байх бөгөөд эрх бүхий албан тушаалтны гарын үсэгтэй, тэмдэг дарсан байна.

2. Талууд харилцан зөвшөөрөлцсөний дагуу эрх зүйн туслалцаа үзүүлэхдээ хэрэглэх маягтын загварыг тогтоож болно.

Долдугаар зүйл

Эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх тухай хүсэлт /даалгавар/-ийн хэлбэр

Эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх тухай хүсэлт /даалгавар/-ийг бичгээр үйлдсэн байх бөгөөд даалгаврын агуулгыг харгалзан дор дурдсан зүйлийг тусгасан байна:

а/даалгавар өгсөн байгууллагын нэр;

б/даалгавар хүлээн авах байгууллагын нэр;

в/эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх тухай даалгаварт заасан хэргийн нэр ба уг хүсэлтийн /даалгаврын/ тухай агуулга;

г/хэрэгт холбогдох хүмүүсийн овог, нэр, иргэний харьяалал, хүйс, эрхэлдэг ажил, оршин суугаа буюу оршин байгаа газар, төрсөн газар, он; хуулийн этгээдийн нэр, оршин байгаа газар;

д/энэхүү зүйлийн "г"-д дурдсан этгээдүүдийг төлөөлөх хүмүүсийн овог, нэр, хаяг;

е/гардуулж буй баримт бичгийн нэр;

ж/шаардлагатай тохиолдолд нөхцөл байдлыг тодорхойлсон тайлбар, мөн түүнчлэн шаардагдах баримт бичгийн жагсаалт болон бусад нотлох баримтууд; эрүүгийн хэргийн тухайд бол уг үйлдсэн хэргийн бодит нөхцөл байдлын тухай тодорхойлолт, түүний эрүүгийн хуулийн зүйл анги, шаардлагатай тохиолдолд гадаад төрх байдал болон түүний зураг, хурууны хээ.

Наймдугаар зүйл

Даалгавар биелүүлэх

1.Хэрэв даалгавар хүлээн авсан Хэлэлцэн тохирогч Талын үндэсний хууль тогтоомжийн дагуу энэ Талын шүүх болон бусад эрх бүхий байгууллагын эрх хэмжээнд даалгавар биелүүлэх үүрэг байхгүй бол энэ тухай шалтгааныг зааж даалгаврыг буцааж болно.

2.Хэрэв даалгавар хүлээн авсан Хэлэлцэн тохирогч Талын байгууллага уг даалгаврыг биелүүлэх эрх бүхий биш байвал түүнийг даалгавар биелүүлэх Хэлэлцэн тохирогч Талын эрх бүхий байгууллагад шилжүүлэн өгч, энэ тухайгаа даалгавар өгсөн Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын байгууллагад мэдэгдэнэ.

3.Хэрэв даалгавар хүлээн авсан Хэлэлцэн тохирогч Талын байгууллага даалгаварт заасан хаяг тодорхой бусаас уг даалгаврыг биелүүлэх боломжгүй бол тэрээр зөв хаяг тогтоох талаар зохих арга хэмжээ авах бөгөөд эсвэл даалгавар өгсөн Хэлэлцэн тохирогч Талын байгууллагаас нэмэлт мэдээ өгөхийг шаардаж болно.

4.Хэрэв хаяг тогтоох эсвэл өөр шалтгаанаар даалгаврыг биелүүлж чадахгүйд хүрвэл энэ талаар даалгавар хүлээн авсан Хэлэлцэн тохирогч Талын байгууллага даалгавар өгсөн Хэлэлцэн тохирогч Талын байгууллагад мэдэгдэх үүрэгтэй бөгөөд даалгавар өгсөн Хэлэлцэн тохирогч Талын байгууллагаас ирүүлсэн бүх баримт бичгийг буцааж, түүнийг биелүүлэхэд саад болж байгаа шалтгааныг мэдэгдэнэ.

Есдүгээр зүйл

Даалгавар биелүүлсэн үр дүн-
гийн талаар мэдээлэх

1. Даалгавар хүлээн авсан байгууллага нь энэхүү Гэрээний 4 дүгээр зүйлд заасан журмаар даалгавар биелүүлсэн тухайгаа даалгавар өгсөн байгууллагад аль болох богино хугацаанд бичгээр мэдэгдэх бөгөөд мөн даалгавар биелүүлсэн газар, хугацааг заасан баталгаатай баримт бичгийг илгээнэ.

2. Баримт бичиг гардуулсан баталгаанд хүлээж авсан он, сар, өдөр, хүлээн авсан болон даалгавар биелүүлсэн хүний гарын үсэг байна. Хэрэв хүлээн авагч хүлээн авахаас татгалзсан бол түүний шалтгааныг заасан байх ёстой.

Аравдугаар зүйл

Дипломат төлөөлөгчийн болон
консулын газраар дамжуулан
баримт бичиг гардуулах

Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын эрх бүхий байгууллагын даалгавраар Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэр дээр томилогдсон дипломат төлөөлөгчийн болон Консулын газар нь өөрийн орны иргэдэд шүүхийн болон шүүхийн бус баримт бичгийг гардуулж болно. Гэхдээ энэ үйлдэл нь албадлагын шинж чанаргүй байх бөгөөд суугаа орны үндэсний хууль тогтоомжид харшлахгүй байвал зохино.

Арван нэгдүгээр зүйл

Гэрч, хохирогч буюу шинжээ-
чийг хилийн чаналад дуудах

Хэрэв Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын нутаг дэвсгэр дээр урьдчилсан мөрдөн байцаалт явуулах болон шүүхээр хэрэг хэлэлцэхэд Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэр дээр байгаа гэрч, хохирогч буюу шинжээчийг дуудах шаардлага гарвал зарлан дуудах хуудас гардуулах тухай даалгаврын хамт Хэлэлцэн тохирогч энэ Талын зохих байгууллагад хандаж болно.

6.

Арван хоёрдугаар зүйл

Гэрч, хохирогч буюу шинжээ-
чийн баталгаа

1. Даалгавар хүлээн авсан байгууллагаар дамжуулж гардуулсан шүүхийн буюу эрх бүхий бусад байгууллагын дуудлагаар даалгавар өгсөн Хэлэлцэн тохирогч Талын байгууллагад хүрэлцэн ирсэн гэрч, шинжээч буюу хохирогчийг аль улсын харьяат болохыг үл харгалзан даалгавар өгсөн улсын хилийг нэвтрэн орохын өмнө үйлдсэн эрх зүйн аливаа хэлбэрийн зөрчилд холбогдуулан ял шийтгэх буюу эрүүгийн болон захиргааны хариуцлагад татаж болохгүй.

2. Гэрч, хохирогч буюу шинжээч нь даалгавар өгсөн Хэлэлцэн тохирогч Талын нутаг дэвсгэрээс өөрөөс нь үл шалтгаалах нөхцөл байдлын улмаас гарч чадаагүй тохиолдлоос бусад үед цаашид байх шаардлагагүй гэж мэдэгдсэнээс хойш даалгавар өгсөн Хэлэлцэн тохирогч Талын нутаг дэвсгэрээс бололцоо байсаар атал арван таван өдрийн дотор гарч яваагүй бол энэ зүйлийн I-д заасан баталгааг алдана.

3. Энэ зүйлийн I-д дурдсан дуудлагыг энэхүү Гэрээний 4 дүгээр зүйлд заасан журмаар гардуулна. Дуудлага нь албадлагын арга хэмжээ хэрэглэхээр заналхийлсэн агуулгатай байж болохгүй.

Арван гуравдугаар зүйл

Эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх-
тэй холбогдсон зардал

1. Хэлэлцэн тохирогч Талууд шинжээч нарын үйлчилгээний хөлснөөс бусад тохиолдолд үнэ төлбөргүй эрх зүйн туслалцаа үзүүлнэ.

2. Даалгавар өгсөн Хэлэлцэн тохирогч Талын нутаг дэвсгэр дээр дуудагдан ирсэн гэрч, хохирогч буюу шинжээчийн унаа, байр, хоолны зардлыг даалгавар өгсөн Хэлэлцэн тохирогч Тал хариуцна. Дуудагдаж байгаа этгээд ямар зардал авах эрхтэйг дуудлагад

7.

заасан байх ёстой. Даалгавар өгсөн Хэлэлцэн тохирогч Талын эрх бүхий байгууллага нь дуудагдаж байгаа этгээдийн хүсэлтээр зохих зардлыг урьдчилан олгох үүрэгтэй.

Арван дөрөвдүгээр зүйл

Эрх зүйн туслалцаа үзүүлэхээс татгалзах

Хэрэв даалгавар хүлээн авсан Хэлэлцэн тохирогч Тал эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх нь өөрийн орны үндэсний хууль тогтоомжид харшилж байна гэж үзвэл эрх зүйн туслалцаа үзүүлэхээс татгалзах бөгөөд татгалзсан шалтгаанаа даалгавар өгсөн Хэлэлцэн тохирогч Талд мэдэгдэнэ.

Арван тавдугаар зүйл

Эрх зүйн туслалцаа үзүүлэхэд хэрэглэх хууль тогтоомж

1. Даалгавар хүлээн авсан байгууллага нь эрх зүйн туслалцаа үзүүлэхдээ өөрийн улсын үндэсний хууль тогтоомжийг хэрэглэнэ.

2. Хэрэв даалгавар хүлээн авсан Хэлэлцэн тохирогч Талын үндэсний хууль тогтоомжид харшлахгүй бол даалгавар хүлээн авсан байгууллага эрх зүйн туслалцаа үзүүлэхдээ Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын байцаан шийтгэх ажиллагааны хэм хэмжээг даалгавар өгсөн Талын хүсэлтээр хэрэглэж болно.

Арван зургадугаар зүйл

Хууль зүйн мэдээлэл солилцох

Хэлэлцэн тохирогч Талууд өөрсдийн хүсэлтээр дагаж мөрдөж байгаа буюу мөрдөж байсан хууль тогтоомжийн болон түүний хэрэглэж байгаа практикийн талаар нэг нь нөгөөдөө мэдээлэл өгч байна.

8.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ
ИРГЭНИЙ ХЭРГИЙН ТАЛААР ЭРХ ЗҮЙН
ТУСЛАЛЦАА ҮЗҮҮЛЭХ

Арван долдугаар зүйл
Эрх зүйн туслалцааны хэмжээ

Хэлэлцэн тохирогч Талууд харилцан адил байх үндсэн дээр хүсэлтийн дагуу шүүхийн болон шүүхийн бус баримт бичгийг гардуулах, нэхэмжлэлийг хангах талаар арга хэмжээ авах, байцаан шийтгэх ажиллагаанд оролцогчид болон гэрч, шинжээчийг байцаах, шинжилгээ хийх, газар дээр нь үзлэг явуулах, шүүхийн шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрч, биелүүлэх, хүүхдийн тэтгэлэг төлөхөөс зайлсхийсэн хариуцагчийг эрэн сурвалжлах, түүнчлэн байцаан шийтгэх бусад ажиллагаа явуулна.

Арван наймдугаар зүйл
Иргэний хэргийг авч үзэх газар

Өв залгамжлалын маргаантай хэргээс бусад иргэний хэргийн маргааныг хариуцагчийн оршин суугаа буюу оршин байгаа газрын Хэлэлцэн тохирогч Талуудын шүүх шийдвэрлэнэ.

Арван есдүгээр зүйл
Шүүхийн зардал төлөх

1. Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын иргэд нь Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэр дээр шүүхийн зардлыг Хэлэлцэн тохирогч энэ Талын иргэдийн нэгэн адил нөхцөл хэмжээгээр төлнө.

2. Энэ зүйлийн I дэх заалт нь Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын нутаг дэвсгэр дээр түүний үндэсний хууль тогтоомжийн дагуу үүсгэн байгуулагдсан хуулийн этгээдэд нэгэн адил хамаарна.

Хорьдугаар зүйлШүүхийн зардал төлөхөөс бүрэн
буюу хэсэгчлэн чөлөөлөх

1. Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын иргэд нь Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэр дээр Хэлэлцэн тохирогч энэ Талын иргэдийн нэгэн адил нөхцөл, хэмжээгээр шүүхийн зардлаас бүрэн буюу хэсэгчлэн чөлөөлөгдөнө.

2. Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын иргэд шүүхийн зардлаас бүрэн буюу хэсэгчлэн чөлөөлүүлэх тухай хүсэлт гаргахдаа оршин суугаа буюу оршин байгаа газрын эрх бүхий байгууллагаас олгосон хувийн байдлыг гэрчилсэн биеийн байцаалт, гэр бүлийн болон эд хөрөнгийн байдлын тодорхойлолтыг хүргүүлнэ. Хэрэв хүсэлт гаргагч Хэлэлцэн тохирогч Талуудын нутаг дэвсгэр дээр оршин суудаггүй буюу оршин байдаггүй бол өөрийн улсын дипломат төлөөлөгчийн буюу консулын газраас олгосон ба гэрчлэн баталсан дээр дурдсан баримт бичгийг хүргүүлнэ.

3. Шүүхийн зардлаас бүрэн буюу хэсэгчлэн чөлөөлүүлэх тухай хүсэлтийн талаар шийдвэр гаргах шүүх баримт бичиг олгосон байгууллагаас нэмэлт тайлбар гаргуулж өгөхийг хүсч болно.

Хорин нэгдүгээр зүйлШийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх,
биелүүлэх

1. Энэхүү Гэрээний заалтын дагуу Хэлэлцэн тохирогч Талууд өөрийн нутаг дэвсгэр дээр Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэрт гаргасан буюу хуулийн хүчин төгөлдөр болсон шүүхийн шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрч, биелүүлэх үүрэгтэй.

2. Энэхүү Гэрээнд хэрэглэх "шүүхийн шийдвэр" гэсэн нэр томъёонд дараах зүйлийг хэлнэ:

Монгол Улсад –шүүхийн /шүүгчийн/ шийдвэр, магадлал, тогтоол, иргэний хэргийн талаарх эвийн хэлэлцээ, мөн түүнчлэн эрүүгийн хэргийн хувьд таслан шийдвэрлэх тогтоолын хохирлыг нөхөн төлүүлэхтэй холбогдсон хэсэг.

Бүгд Найрамдах Казахстан Улсад –шүүхийн /шүүгчийн/ болон түүнчлэн арбитрын шүүхийн /шүүгчийн/ шийдвэр, магадлал, тогтоол, иргэний болон арбитрын хэргийн талаарх эвийн хэлэлцээ, мөн түүнчлэн эрүүгийн хэргийн хувьд таслан шийдвэрлэх тогтоолын хохирлыг нөхөн төлүүлэхтэй холбогдсон хэсэг.

Хорин хоёрдугаар зүйл

Шүүхийн шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, биелүүлэх тухай хүсэлт

1. Шүүхийн шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, биелүүлэх тухай хүсэлт гаргагч шийдвэр гаргасан шүүхэд хүсэлтээ гаргах бөгөөд тэр нь Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын шүүхэд энэхүү Гэрээний 4 дүгээр зүйлд заасан журмын дагуу илгээнэ. Хүсэлт гаргагч хүсэлтээ Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын шүүхэд шууд гаргаж болно.

2. Шүүхийн шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, биелүүлэх тухай хүсэлтэд доорх баримт бичгийг дагалдуулж явуулна:

а/шүүхээр гэрчлэгдсэн шүүхийн шийдвэрийн баталгаатай хуулбар, хэрэв хуулбарт шүүхийн шийдвэр хүчин төгөлдөр болж, түүнийг биелүүлэх тухай тодорхой заалт байхгүй бол шүүхийн шийдвэр хүчин төгөлдөр болсон тухай шүүхийн баримт бичгийн нэг хувийг хавсаргана;

б/даалгавар өгсөн Хэлэлцэн тохирогч Талын нутаг дэвсгэр дээр шийдвэрийн хэсгийг биелүүлсэн тухай шүүхийн баримт бичиг;

в/байцаан шийтгэх ажиллагаанд оролцоогүй талд хуулиар тогтоосон журмын дагуу шүүхийн зарлан дуудах хуудас гардуулсныг

II.

болон үүрэг хүлээх чадваргүй тохиолдолд түүний зохих ёсны төлөөлөгч байсныг гэрчилсэн баримт бичиг;

г/энэ зүйд дурдсан хүсэлт ба түүнд хавсаргасан баримт бичгийн баталгаатай орчуулга.

Хорин гуравдугаар зүйл

Шүүхийн шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, биелүүлэх журам

1. Шүүхийн шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, биелүүлэхийг хүсэлт хүлээн авсан Хэлэлцэн тохирогч Талын шүүх Хэлэлцэн тохирогч энэ Талын үндэсний хууль тогтоомжоор тогтоосон журмын дагуу хэрэгжүүлнэ.

2. Хүсэлт хүлээн авсан шүүх шийдвэрийг бүхэлд нь авч хэлэлцэхгүй бөгөөд гагцхүү түүнийг энэхүү Гэрээний шаардлагад хэрхэн нийцэж байгааг авч үзнэ.

3. Хүсэлт хүлээн авсан шүүх хүсэлтийг хүлээн зөвшөөрөх, биелүүлэх шийдвэрийн тухайд шаардлагатай тохиолдолд шийдвэр гаргасан шүүхээс нэмэлт материал гаргаж өгөхийг шаардаж болно.

Хорин дөрөвдүгээр зүйл

Хүлээн зөвшөөрөх, биелүүлэх тухай хууль зүйн хүчин чадал

Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын шүүхээс Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын шүүхийн шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, биелүүлэх нь Хэлэлцэн тохирогч энэ Талын шүүхийн шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, биелүүлэхтэй адил хүчинтэй байна.

Хорин тавдугаар зүйл

Шүүхийн шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөхөөс болон биелүүлэхээс татгалзах

Шүүхийн шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөхөөс болон биелүүлэхээс дор дурдсан аль нэг тохиолдолд татгалзаж болно:

а/ хэрэв Хэлэлцэн тохирогч Талын үндэсний хууль тогтоомжийн дагуу гаргасан шийдвэр нь хуулийн хүчин төгөлдөр болоогүй буюу биелүүлэх ёсгүй бол;

б/ хэрэв Хэлэлцэн тохирогч Талын үндэсний хууль тогтоомжийн дагуу уг хэрэг нь шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, биелүүлэх тухай хүсэлт хүлээн авсан Хэлэлцэн тохирогч Талын шүүхийн онцгой бүрэн эрхэд хамаарч байгаа бол;

в/ хэрэв Хэлэлцэн тохирогч Талын үндэсний хууль тогтоомжийн дагуу шийдвэр гаргасан байгууллага нь байцаан шийтгэх ажиллагаанд оролцоогүй талд шүүхийн зарлан дуудах хуудсыг гардуулаагүй буюу үүрэг хүлээх чадваргүй тохиолдолд түүний зохих ёсны төлөөлөгчийг оролцуулаагүй бол;

г/ хэрэв даалгавар хүлээн авсан Хэлэлцэн тохирогч Талын шүүхээс тухайн зохигчдын хооронд тухайн эрх зүйн маргаанаар хуулийн хүчин төгөлдөр болсон шийдвэр гаргасан, эсвэл уг асуудал тухайн газарт хэлэлцэгдэж байгаа буюу, эсвэл энэ хэргээр гуравдагч орны хуулийн хүчин төгөлдөр болсон шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрсөн бол.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

ЭРҮҮГИЙН ХЭРГИЙН ТАЛААРХ ЭРХ
ЗҮЙН ТУСЛАЛЦАА

Хорин зургадугаар зүйл

Эрх зүйн тусламжааны хэмжээ

Энэхүү Гэрээний заалтын дагуу Хэлэлцэн тохирогч Талууд нэг

нь нөгөөдөө эрх зүйн туслалцаа үзүүлэхэд дор дурдсан зүйл хамаарна:

-шүүхийн болон урьдчилан мөрдөн байцаалтад байгаа этгээдийг эрэн сурвалжлах, таньж олуулах;

-эрүүгийн байцаан шийтгэх ажиллагаа үүсгэх;

-гэрч, шинжээч, хохирогч, шүүгдэгч, яллагдагч, сэжигтэн нарыг байцаах;

-үзлэг болон нэгжлэг хийх буюу нотлох баримт бүрдүүлэхтэй холбогдуулан байцаан шийтгэх бусад үйл ажиллагаа явуулах;

-гэмт хэргийн замаар олсон нотлох баримтууд болон баримт бичиг, үнэт зүйлсийг шилжүүлэх;

-эрүүгийн хэрэгтэй холбогдуулж явуулсан байцаан шийтгэх ажиллагааны баримт бичгийг гардуулах, түүнчлэн шүүн таслах ажиллагааны дүнг мэдээлэх.

Хорин долдугаар зүйл

Эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа үзүүлэхэд харилцах журам

Хэлэлцэн тохирогч Талуудын эрх бүхий байгууллага нь эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа үзүүлэхдээ энэхүү Гэрээний 4 дүгээр зүйлд заасан байгууллагаар дамжуулан харилцах бөгөөд түүнчлэн Монгол Улсын Цагдаагийн ерөнхий газар болон Бүгд Найрамдах Казахстан Улсын Дотоод явдлын Ямаар дамжуулан харилцана.

14.

Хорин наймдугаар зүйл
Эрүүгийн байцаан шийтгэх ажил-
лагаа явуулах үүрэг

1. Хэлэлцэн тохирогч Тал бүр Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэрт гэмт хэрэг үйлдсэн гэж сэжиглэгдэж байгаа өөрийн улсын иргэний эсрэг Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын хүсэлтээр өөрийн хууль тогтоомжийн дагуу эрүүгийн байцаан шийтгэх ажиллагаа явуулна.

2. Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын хуулийн дагуу, түүний эрх бүхий байгууллагад зохих хугацаанд хохирогчийн гаргасан эрүүгийн байцаан шийтгэх ажиллагаа явуулах тухай өргөдөл нь Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэр дээр нэгэн адил хүчин төгөлдөр байна.

Хорин есдүгээр зүйл

Даалгавар хүлээн авсан Талын нутаг
дэвсгэр дээр хоригдож буй этгээдийг
өөр хэрэгт гэрч буюу хохирогчоор
оролцуулахаар шилжүүлэн өгөх

1. Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын хорих газар хоригдож байгаа ялтанг Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын шүүх болон эрх бүхий байгууллагад өөр хэрэгт холбогдуулан гэрч буюу хохирогчоор түр хугацаагаар дор дурдсан нөхцөлийг баримталж шилжүүлнэ:

а/ дуудлага хүлээн авсан этгээд шилжүүлэн өгөхийг өөрөө зөвшөөрч байгаа бол;

б/ даалгавар өгсөн Хэлэлцэн тохирогч Тал шилжүүлсэн тухайн этгээдийг байцаан шийтгэх ажиллагаа явуулж дууссаны дараа нэн даруй буцаах бөгөөд шилжүүлэн өгсөн этгээдийг тийнхүү шилжүүлэн өгсөн өдрөөс хойш 3 сараас хэтрэхгүй хугацааны дотор буцаах ёстой;

в/ шилжүүлэн өгсөн этгээд даалгавар өгсөн Хэлэлцэн тохирогч Талын нутаг дэвсгэрээс оргох боломжгүй байх нөхцөлд байна.

2. Даалгавар өгсөн Хэлэлцэн тохирогч Талын нутаг дэвсгэр дээр цагдан хоригдсон хугацааг уг этгээдийн хорих ял шийтгэлийн нийт хугацаанд хамааруулна.

Гучлугаар зүйл

Баримт бичиг гардуулах болон байцаан шийтгэх зарим ажиллагааг биелүүлэх

1. Эрүүгийн хэргийн талаар нотлох баримт бүрдүүлэхтэй холбогдох баримт бичиг гардуулах болон байцаан шийтгэх зарим ажиллагааг биелүүлэх журам нь энэхүү Гэрээний 6-10 дугаар зүйлээр тодорхойлогдоно.

2. Дээр дурдсан даалгаврыг явуулахдаа гэмт хэрэг үйлдсэн тухай нөхцөл байдал, түүний хуулийн зүйл анги болон хууль тогтоомжийн актын холбогдох заалтыг заасан байна.

Гучин нэгдүгээр зүйл

Гэмт хэргийн замаар олсон мөнгө болон материалын үнэт зүйлсийг шилжүүлэх

1. Хэлэлцэн тохирогч Тал Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын хүсэлтийн дагуу Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэр дээр гэмт хэргийн замаар олсон мөнгө болон материалын бусад үнэт зүйлсийг Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талд шилжүүлнэ.

2. Хэрэв дээр дурдсан мөнгө болон материалын бусад үнэт зүйлс нь даалгавар хүлээн авсан Хэлэлцэн тохирогч Талын нутаг дэвсгэр дэх шүүхээр шийдвэрлээгүй эрүүгийн өөр хэрэгт шаардлагатай бол Хэлэлцэн тохирогч энэ Тал шилжүүлэн өгөхийг түр зогсоож болно.

Гучин хоёрдугаар зүйлЭрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн
туслалцаа үзүүлэхээс татгалзах

Энэхүү Гэрээний 14 дүгээр зүйлд заасан үндэслэлээс гадна даалгавар хүлээн авсан Хэлэлцэн тохирогч Талын үндэсний хууль тогтоомжоор уг даалгаварт заасан үйлдэл нь гэмт хэрэг биш гэж үзвэл даалгавар хүлээн авсан Хэлэлцэн тохирогч Тал эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа үзүүлэхээс татгалзаж болно.

Гучин гуравдугаар зүйлЭрүүгийн хэрэг үүсгэх болон шүү-
хээр хэрэг хэлэлцсэн үр дүнг
мэдээлэх

Хэлэлцэн тохирогч Талууд Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын иргэний хувьд эрүүгийн хэрэг үүсгэсэн болон шаардлагатай тохиолдолд шүүхээс гаргасан таслан шийдвэрлэх тогтоолын талаарх мэдээг бие биедээ мэдээлж байх үүрэгтэй.

Гучин дөрөвдүгээр зүйлУрьд нь үйлдсэн гэмт хэргийн
талаар мэдээлэх

Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын шүүхээр урьд нь ял шийтгүүлж байсан этгээдийг эрүүгийн хэрэгт татах шаардлага гарсан үед, түүний ял шийтгэлээр шийтгэгдсэн байсан тухай мэдээг Хэлэлцэн тохирогч Талууд бие биедээ хүсэлтийн дагуу үнэ төлбөргүй өгнө.

Гучин тавдугаар зүйлЭрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн тус-
лалцаа үзүүлэхэд Хэлэлцэн тохиролцогч
Талуудын төлөөлөгчид оролцох

Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын төлөөлөгчид Хэлэлцэн тохирогч

нөгөө Талын зөвшөөрлийн дагуу эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх тухай хүсэлтийг Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Тал биелүүлэх тохиолдолд оролцож болно.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ

БУСАД ЗААЛТ

Гучин зургадугаар зүйл

Баримт бичиг хүчин төгөлдөр байх

Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын шүүхээс болон эрх бүхий бусад байгууллагаас үйлдсэн буюу гэрчилсэн баримт бичгийг Хэлэлцэн тохирогч энэ Талын зохих эрх бүхий байгууллагын албан ёсны тэмдэгтэй тохиолдолд хүчин төгөлдөр гэж үзнэ. Ийм хэлбэрээр уг баримт бичгийг Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын шүүх болон эрх бүхий бусад байгууллага ямар нэгэн нотолгоогүйгээр хүлээн авч болно.

Гучин долдугаар зүйл

Иргэний гэр бүлийн байдлын талаарх болон бусад баримт бичиг илгээх

Энэхүү Гэрээг биелүүлэх үүднээс Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын эрх бүхий байгууллага нь Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талд дипломат шугамаар хүлээн авсан хүсэлтийн дагуу иргэний гэр бүлийн байдлын бүртгэлийн гэрчилгээ, боловсрол, ажилласан хугацааны тухай мэдээ зэрэг иргэний хувийн болон эд хөрөнгийн эрх, ашиг сонирхолд хамаарах бусад баримт бичгийг Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талд үнэ төлбөргүйгээр, орос хэлний орчуулгатайгаар илгээнэ.

Гучин наймдугаар зүйл

Маргааныг шийдвэрлэх

Хэлэлцэн тохирогч Тал бүр энэхүү Гэрээг тайлбарлах болон биелүүлэхэд үүссэн маргааныг энэхүү Гэрээний 4 дүгээр зүйлд заасан холбогдох төв байгууллагын хооронд зөвлөлдөх буюу эсвэл дипломат шугамаар шийдвэрлэнэ.

18.

Гучин есдүгээр зүйл

Байгууллага хоорондын харилцаа
ТОГТООХ

Энэхүү Гэрээнд заасан Хэлэлцэн тохирогч Талуудын хуулийн төв байгууллагууд энэ Гэрээний үндсэн дээр түүнийг хэрэгжүүлэх зорилгоор өөрийн эрх хэмжээнийхээ хүрээнд байгууллага хоорондын хэлэлцээр байгуулах замаар шууд харилцаа тогтоож болно.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ

ТӨГСГӨЛИЙН ЗААЛТ

Дөчдүгээр зүйл

Гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах

Энэхүү Гэрээнд Хэлэлцэн тохирогч Талууд харилцан зөвшөөрөлцсөнөөр нэмэлт, өөрчлөлт оруулах бөгөөд Хэлэлцэн тохирогч Тал бүр үндэсний хууль тогтоомжийн дагуу хууль зүйн бүх шаардлагыг биелүүлсний дараа уг нэмэлт, өөрчлөлт хүчин төгөлдөр болно.

Дөчин нэгдүгээр зүйл

Гэрээ хүчин төгөлдөр болох

Хэлэлцэн тохирогч Талууд энэхүү Гэрээг хүчин төгөлдөр болгоход шаардагдах үндэсний хууль тогтоомжийн бүх шаардлагыг биелүүлсний дараа дипломат шугамаар харилцан бичгээр мэдэгдэх бөгөөд энэ тухай сүүлчийн мэдэгдлийг хүлээн авсан өдрөөс хойш 30 хоногийн дараа Гэрээ хүчин төгөлдөр болно.

Дөчин хоёрдугаар зүйл

Дуусгавар болох

Энэхүү Гэрээ хугацаагүй бөгөөд Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Тал түүнийг цуцлах тухайгаа дипломат шугамаар бичгээр мэдэгд-

19.

сээнээс хойш 6 сар өнгөрмөгц энэхүү Гэрээний үйлчлэх хугацаа дуусгавар болно.

Энэ Гэрээг 1993 оны 10 дугаар сарын "22" өдөр Улаанбаатар хотноо монгол, казах, орос хэлээр тус бүр хоёр хувь үйлдсэн бөгөөд бүх эх бичвэр нь адил хүчинтэй байна.

Хэрэв энэхүү Гэрээг тайлбарлах явцад маргаан гарвал Хэлцэн тохирогч Талууд орос хэл дээрх эх бичвэрийг баримтална.

МОНГОЛ УЛСЫГ ТӨЛӨӨЛЖ

БҮГД НАЙРАМЛАХ КАЗАХСТАН
УЛСЫГ ТӨЛӨӨЛЖ

ЦАХИМ АШИГЛАЛТЫН ХУВЬ

Гэгэжүдэгдэ Оггегейт Огг Доибт Ферһишт

МОНГОЛИЯ МЕН ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АРАСЫНДАҒЫ АЗАМАТТЫҚ
ЖӘНЕ ҚЫЛМЫСТЫҚ ІСТЕР ЖӨНІНДЕГІ ӨЗАРА КӨМЕК ТУРАЛЫ

Ш А Р Т

Бұдан әрі Уағдаласушы Тараптар деп аталатын Монғолия мен Қазақстан Республикасы егемендікті құрметтеу және өзара сыйластық негізінде құқылық қатынастар саласындағы ынты-мақтастықты жүзеге асыру мақсатында азаматтық және қылмыстық істер жөнінде бір-біріне құқылық көмек көрсететін болып шешті және осы мақсатпен мыналарға уағдаласты:

I ТАРАУ

ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

I-бап

Құқылық қорғау

1. Бір Уағдаласушы Тараптың азаматтары екінші Уағдаласушы Тараптың аумағында өзінің жеке және мүлдітік құқықтарының екінші Уағдаласушы Тараптың азаматтары сияқты құқылық қорғалуын пайдаланады. Олар соттарға, әділет, прокуратура органдары мен азаматтық және қылмыстық істер күзіретіне жататын өзге де мекемелерге өтініш жасауға құқылы және екінші Уағдаласушы Тараптың азаматтары пайдаланатын ережелер негізінде өтініш бойынша іс қозғал, басқа да іс жүргізу әрекеттерін жүзеге асыра алады.

2. I-тармақтағы ережелер өзінің ұлттық заңдарына сәйкес әрбір Уағдаласушы Тараптың аумағында құрылған заңды ұйымдарға да қолданылады.

3. Осы Шартта қолданылатын "азаматтық істер" термині неке-отбасы, еңбек, мұрагерлік, шаруашылық істерін қамтиды.

- 2 -

2-бап

Құқылық көмек

Уағдаласушы Тараптардың осы Шарттағы I-баптың I-тармағында аталған органдары мен мекемелері азаматтық және қылмыстық істер жөнінде өз елінің заңдарымен белгіленетін күзіретіне сәйкес өзара құқылық көмек көрсетеді.

3-бап

Құқылық көмек көлемі

Уағдаласушы Тараптар өз заңдарының талаптарын сақтай отырып, бір-біріне:

- іс жүргізу әрекеттерін орындау;
- құжаттарды жіберу мен тапсыру;
- заттай дәлелдемелер беру;
- іс материалдарын жіберу;
- сот шешімдерін таңу және орындау;
- талаптарды қамтамасыз ету;
- сұраушы тарапқа соттылық туралы мәліметтер беру;
- адамдарды іздестіру жолымен құқылық көмек көрсетеді.

4-бап

Құқылық көмек көрсету кезіндегі
қарым-қатынастар тәртібі

1. Құқылық көмек көрсеткен кезде Уағдаласушы Тараптардың компетентті органдары бір-бірімен өздерінің орталық мекемелері арқылы, ал қажет болған жағдайларда тікелей облыстар мен аймақтар деңгейінде қарым-қатынас жасап, сонымен бір мезгілде өздерінің орталық мекемелеріне хабарлайды.

2. Осы баптың I-тармағында аталған орталық мекемелерге мыналар жатады:

Монғолия тарапынан – Монғолияның Әділет министрлігі,
Монғолияның Бас прокуратурасы және Монғолияның Жоғарғы Соты;

Қазақстан Республикасы тарапынан – Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі және Қазақстан Республикасының Бас Прокуратурасы.

5-бап

Тіл

Уағдаласушы Тараптардың мекемелері осы Шартта қозғалып отырған барлық мәселелер бойынша өзара қарым-қатынас жасаған кезде Тараптардың мемлекеттік тілдерін қолданады.

6-бап

Құжаттарды ресімдеу

1. Уағдаласушы Тараптардың компетентті органдары құқылық көмек көрсету ретінде жіберетін, мемлекеттік тілде жазылған құжаттары орыс тіліне аударылуға, компетентті адамның қолы қойылып, мөрмен куәландырылуға тиіс.

2. Тараптар өзара келісім бойынша құқылық көмек көрсету үшін өтініш жасаған кезде пайдаланылатын формулярлардың үлгілерін белгілеуі мүмкін.

7-бап

Құқылық көмек көрсету туралы
өтініштің /тапсырманың/ формасы

Құқылық көмек көрсету туралы өтініш /тапсырма/ жазбаша түрде жасалып, тапсырманың мазмұны ескерілген мынадай реквизиттер болуға тиіс:

а/ сұраушы мекеменің атауы;

б/ сұрау салынып отырған мекеменің атауы;

в/ құқылық көмек сұралып отырған істің атауы және

өтініштің /тапсырманың/ мазмұны;

г/ іске қатысы бар адамдардың аты-жөні, олардың азаматтығы, жынысы, кәсібі, тұрғылықты жері немесе жүрген жері, туған жылы мен жері; заңды ұйымның атауы және орналасқан жері;

д/ осы баптың "г" тармағында аталған адамдар өкілдерінің аты-жөні және мекен-жайы;

е/ тапсырылатын құжаттың атауы;

ж/ анықталуға тиісті мән-жайдың мазмұны, сондай-ақ талап етілетін құжаттар мен басқа да дәлелдемелердің тізбесі; қылмыстық істер бойынша сондай-ақ жасалған қылмыстың нақты мән-жайының сипаттамасы, оның заң жүзінде топталуы, қажет болған жағдайда адамның сыртқы сипаттамасы, оның фотосуреті, саусақтарының іздері.

8-бап

Тапсырманың орындалуы

1. Егер сұрау салынып отырған Уағдаласушы Тараптың ұлттық заңдарына сәйкес тапсырманы орындау осы Тараптың соттары мен басқа да компетентті мекемелерінің компетенциясына енбейтін болса, тапсырма бас тартудың дәлелі көрсетіліп қайтарылуы мүмкін.

2. Егер Уағдаласушы Тараптың сұрау салынып отырған мекемесі тапсырманы орындауға құқылы болмаған ретте ол аталған тапсырманы сұрау салынып отырған Уағдаласушы Тараптың компетентті мекемелеріне жолдауға, сондай-ақ бұл туралы екінші Уағдаласушы Тараптың сұраушы мекемесіне хабарлауға міндетті.

3. Егер Уағдаласушы Тараптың сұрау салынып отырған мекемесі тапсырмада көрсетілген мекен-жайдың дәл болмауына байланысты тапсырманы орындауға мүмкіндігі болмаса, ол мекен-жайды

анықтау үшін тиісті шаралар қолдануға немесе Уағдаласушы Тараптың сұраушы мекемесінен қосымша мәліметтер беруді талап етуге міндетті.

4. Егер мекен-жайды анықтау немесе басқа себептермен тапсырманы орындау мүмкін болмаса, Уағдаласушы Тараптың сұрау салынып отырған мекемесі бұл туралы Уағдаласушы Тараптың сұраушы мекемесіне хабарлап, тапсырманың орындалуына кедергі жасайтын себептерді баяндауға, сондай-ақ Уағдаласушы Тараптың сұраушы мекемесі жолдаған барлық құжаттарды қайтаруға міндетті.

9-бап

Орындау нәтижелері туралы хабарлау

1. Сұрау салынып отырған мекеме осы Шарттың 4-бабында көзделген тәртіп бойынша сұраушы мекемеге мүмкіндігінше қысқа мерзім ішінде тапсырманың орындалу нәтижелері туралы жазбаша түрде хабарлауға, сондай-ақ тапсырманың орындалған уақыты мен жерін көрсетіп, орындалуын растайтын құжаттарды жіберуге міндетті.

2. Құжаттардың тапсырылғаны туралы тапсырманың орындалғанын растайтын құжатта алынған күні көрсетілуге, алушының қолы мен тапсырманы орындаған адамның қолы қойылуға тиіс. Егер алушы алудан бас тартса, алудан бас тартудың себептері де көрсетілуге тиіс.

10-бап

Құжаттарды дипломатиялық өкілдіктер
немесе консулдық мекемелер арқылы
табыс ету

Уағдаласушы Тараптардың бірінің екінші Уағдаласушы Тарап жанында тіркелген дипломатиялық өкілдіктері немесе консулдық

мекемелері компетентті органдардың тапсыруы бойынша сот құжаттары мен соттан тыс құжаттарды өз азаматтарына табыс ете алады. Алайда бұл әрекеттер күштеу сипатындағы шаралар болмауға және сол елдің ұлттық заңдарына қайшы келмеуге тиіс.

II-бап

Куәны, зардап шегушіні және сарапшыны
шетелге шақыру

Егер бір Уағдаласушы Тараптың аумағындағы алдын ала тергеу немесе сотта іс қарау барысында екінші Уағдаласушы Тараптың аумағындағы куәның, зардап шегушінің, сарапшының өзі келуі қажет болса, осы Уағдаласушы Тараптың тиісті мекемесіне хабарласып, шақыру қағазын табыс етуді тапсыру керек.

II-бап

Куәлар, зардап шегушілер мен сарапшылар
жөніндегі кепілдіктер

1. Сұрап отырған Уағдаласушы Тарап сотының немесе басқа да компетентті мекемелерінің сұрау салынып отырған Уағдаласушы Тарап арқылы берілген шақыруы бойынша келген куәны, зардап шегушіні немесе сарапшыны, оның азаматтығына қарамастан, сұраушы мемлекетте әкімшілік немесе қылмыстық жауапқа тартуға, не оның мемлекеттік шекарадан өткенге дейін жасалған құқық бұзушылығы үшін кез келген формада бас бостандығынан айыруға болмайды.

2. Егер куә, зардап шегуші немесе сарапшы өзінің ендігі жерде қатысуының қажет еместігі туралы сұраушы Уағдаласушы Тараптан хабар алғаннан кейін оның аумағынан 15 күн өткенше кетпесе, ол осы баптың I-тармағында берілетін кепілдіктен айрылады, бұған сұраушы Уағдаласушы Тараптың аумағынан өзіне байланысты емес мән-жайлар бойынша мерзімінде кете алмайтын реттер қосылмайды.

3. Осы баптың І-тармағында аталған шақыру осы Шарттың 4-бабында көзделген тәртіппен беріледі. Шақыруда күштеу шараларын қолдануға қоқан-лоққы жасалмауға тиіс.

І3-бап

Құқылық көмек көрсетуге байланысты шығындар

1. Уағдаласушы Тараптар құқылық көмекті тегін көрсетеді, бұған сарапшылардың қызметіне ақы төлеу қосылмайды.

2. Сұраушы Уағдаласушы Тараптың аумағына шақыру бойынша барған куәның, зардап шегушінің немесе сарапшының жолына, тамағы мен тұруына жұмсалған шығындарды сұраушы Уағдаласушы Тарап көтереді. Шақыруда аталған адамдардың қандай төлемдер алуға құқылы екені көрсетілуге тиіс. Аталған адамдардың өтініші бойынша сұраушы Уағдаласушы Тарап оларға тиісті шығындарды алдын ала төлеуге міндетті.

І4-бап

Құқылық көмектен бас тарту

Егер сұрау салынып отырған Уағдаласушы Тарап құқылық көмек көрсету өзінің ұлттық заңдарына қайшы келеді деп санаса, оның құқылық көмек көрсетуден бас тартып, сұраушы Уағдаласушы Тарапқа бас тартудың себептерін хабарлауы мүмкін.

І5-бап

Құқылық көмек көрсету кезінде қолданылатын заңдар

1. Сұрау салынып отырған мекеме құқылық көмек көрсету кезінде өз мемлекетінің ұлттық заңдарын қолданады.

2. Құқылық көмек көрсету кезінде сұрау салынып отырған мекеме сұраушы Тараптың өтініші бойынша, егер олар сұрау салынып отырған Уағдаласушы Тараптың ұлттық заңдарына қайшы

келмесе, екінші Уағдаласушы Тараптың іс жүргізу нормаларын да қолдана алады.

16-бап

Зан ақпаратын алмасу

Уағдаласушы Тараптар өтініш бойынша бір-біріне қолданылып жүрген немесе қолданылған заңдар туралы және оларды қолдану практикасы туралы ақпарат береді.

II ТАРАУ

АЗАМАТТЫҚ ІСТЕР БОЙЫНША ҚҰҚЫЛЫҚ КӨМЕК

17-бап

Құқылық көмек көлемі

Уағдаласушы Тараптар өзара алыс-беріс негізінде өтініш бойынша сот құжаттары мен соттан тыс құжаттарды беріп, талаптарды қамтамасыз ету жөнінде шаралар қолданады, процеске қатысушылардан, куәлар мен сарапшылардан жауап алып, жергілікті жерде сараптама, тексеріс жүргізеді, сот шешімдерін танып, орындайды, соның ішінде алимент өндіріп алу үшін борышқорларды іздестіру жөнінде шаралар қолданады, басқа іс жүргізу әрекеттерін орындайды.

18-бап

Азаматтық істер қаралатын жер

Мұрагерлік дауларды қоспағанда, азаматтық істер жөніндегі дауларды жауапкердің тұрғылықты жері немесе жүрген жері бойынша Уағдаласушы Тараптардың соттары қарайды.

19-бап

Сот шығындарын төлеу

I. Бір Уағдаласушы Тараптың азаматтары екінші Уағдаласушы Тараптың аумағында сот шығындарын сол Уағдаласушы Тараптың

азаматтарымен тең жағдайда және бірдей көлемде төлейді.

2. Осы баптың І-тармағының ережелері Уағдаласушы Тараптардың бірінің аумағында құрылған заңды ұйымдарға да оның ұлттық заңдарына сәйкес қолданылады.

20-бап

Сот шығындарын төлеуден толық немесе ішінара босату

1. Бір Уағдаласушы Тараптың азаматтары екінші Уағдаласушы Тараптың аумағында сот шығындарын төлеуден сол Уағдаласушы Тараптың азаматтарымен тең жағдайда және бірдей көлемде толық немесе ішінара босатылады.

2. Уағдаласушы Тараптардың бірінің азаматтары сот шығындарын төлеуден толық немесе ішінара босатуға өтініш жасағанда тұрғылықты жері бойынша немесе жүрген жері бойынша күзиретті мекемелер берген, өзінің жеке басын, отбасылық және мүлдіктік жағдайын куәландыратын құжаттар тапсыруға тиіс. Егер арыз берушінің Уағдаласушы Тараптар аумағында тұрғылықты жері немесе жүрген жері болмаса, ол өз мемлекетінің дипломатиялық өкілдігі немесе консулдық мекемесі берген немесе куәландырған аталған құжаттарды табыс ете алады.

3. Сот шығындарын төлеуден толық немесе ішінара босату туралы өтініш бойынша шешім шығаратын сот құжат берген органға қосымша түсіндірме туралы сауал сала алады.

21-бап

Танылуға және орындауға тиісті шешімдер

1. Уағдаласушы Тараптар осы Шарттың ережелеріне сәйкес екінші Уағдаласушы Тараптың аумағында шығарылып, заңды күшіне енген сот шешімдерін танып, өз аумағында орындауға міндетті.

2. Осы Шарттын тексі бойынша қолданылатын "сот шешімдері" деген термин мыналарды білдіреді:

Монғолияда - соттың /судьяның/ шешімі, ұйғарымы, қаулысы, азаматтық іс бойынша бітістіру келісімі, сондай-ақ қылмыстық іс бойынша келтірілген нұқсанды өтеу бөлігіндегі үкім;

Қазақстан Республикасында - соттың /судьяның/, соның ішінде төрелік соттың /судьяның/ шешімі, ұйғарымы, қаулысы, азаматтық және төрелік істер бойынша бітістіру келісімі, сондай-ақ қылмыстық іс бойынша келтірілген нұқсанды өтеу бөлігіндегі үкім.

22-бап

Сот шешімін тану және орындау туралы өтініш жасау

1. Сот шешімін тану мен орындау туралы өтінішті арыз беруші осы шешімді шығарған сотқа береді және сот оны осы Шарттың 4-бабында көзделген тәртіппен екінші Уағдаласушы Тараптың сотына жібереді. Арыз беруші екінші Уағдаласушы Тараптың сотына да тікелей өтініш жасай алады.

2. Сот шешімін тану мен орындау туралы өтінішке қоса мынадай құжаттар жіберілуге тиіс:

а/ сот шешімінің сот куәландырған көшірмесі, егер көшірмеде шешімнің күшіне енгені және орындауға болатыны айқын көрсетілмеген болса, сот шешімінің заңды күшіне енгені туралы сот құжатының бір данасы да қоса тіркелуге тиіс;

б/ сұраушы Уағдаласушы Тараптың аумағында шешімнің бір бөлігінің орындалуы туралы сот құжаты;

в/ процеске қатыспаған тарапқа заңмен белгіленген тәртіп бойынша сотқа шақыру туралы хабарламаның табыс етілгенін, ал ол қабілетсіз болған жағдайда онда тиісті өкілінің болғанын куәландыратын құжат;

г/ осы бапта аталған өтініш пен оған қоса тіркелген құжаттардын куәландырылған аудармасы.

23-бап

Сот шешімін тану мен орындау тәртібі

1. Сот шешімін тану мен орындауды өтініш жасалған Уағдаласушы Тараптын соты осы Уағдаласушы Тараптын ұлттық заңдарымен белгіленген тәртіпке сәйкес жүзеге асырады.

2. Өтініш жасалған сот шешімді мені бойынша талқыламай, қайта оны осы Шарттын талаптарына сәйкес нәрсе ретінде ғана қарастырады.

3. Тану мен орындау туралы өтініш түскен шешім жөнінде өтінішті алған сот қажет болған жағдайда шешім шығарған соттан қосымша материалдар беруді талап ете алады.

24-бап

Тану мен орындаудың заңдық күші

Бір Уағдаласушы Тарап сотының екінші Уағдаласушы Тарап сотының шешімін тануы мен орындауы осы Уағдаласушы Тарап сотының шешімін тану мен орындау сияқты күшінде болады.

25-бап

Шешімді тану мен орындаудан бас тарту

Сот шешімін тану мен орындаудан мына жағдайлардың бірінде:

а/ егер шығарылған шешім Уағдаласушы Тараптын ұлттық заңдарына сәйкес заңды күшіне енбесе және орындалуға жатпаса;

б/ егер шешімді тану мен орындау туралы өтініш жасалған Уағдаласушы Тараптын ұлттық заңдарына сәйкес іс сұрау салынып отырған Уағдаласушы Тарап сотының құзіретіне ғана жататын болса;

в/ егер процеске қатыспаған тарапқа мекемесі шешім қабылдаған Уағдаласушы Тараптың ұлттық заңдарына сәйкес сотқа шақыру туралы хабар тапсырылмаған болса немесе ол қабілетсіз болған жағдайда тиісті өкілі қатыспаса;

г/ егер нақ сол тараптар арасындағы белгілі бір құқылық дау бойынша сұрау салынып отырған Уағдаласушы Тараптың соты шешім шығарып, ол заңды күшіне енгізіліп те қойған немесе ол сол жерде қаралып жатса, немесе осы іс жөнінде үшінші бір мемлекеттің шешімі заңды күшіне енгізіліп те қойды деп танылса, бас тартылуы мүмкін.

III ТАРАУ ҚЫЛМЫСТЫҚ ІСТЕР БОЙЫНША ҚҰҚЫЛЫҚ КӨМЕК

26-бап

Құқылық көмек көлемі

Осы Шарттың ережелеріне сәйкес Уағдаласушы Тараптар бір-біріне көрсететін құқылық көмек мыналарды қамтиды:

- алдын ала тергеу мен сот тергеуіндегі адамдарды іздестіру және ұқсастыру;
- қылмыстық қудалау ісін қозғау;
- күдіктілерден, айыпкерлерден, сотталушылардан, куәлардан, зардап шегушілерден, сарапшылардан жауап алу;
- дәлелдемелер жинауға байланысты қарау, тінту және басқа да іс жүргізу әрекеттері;
- заттай айғақтарды, құжаттарды, қылмысты жолмен алынған қазыналарды беру;
- қылмыстық іс жүргізуге байланысты іс жүргізу құжаттарын табыс ету, сондай-ақ сот процесінің нәтижелері туралы ақпарат беру.

- 13 -

27-бап

Қылмыстық істер бойынша құқылық көмек көрсету кезіндегі қарым-қатынастардың тәртібі

Қылмыстық істер бойынша құқылық көмек көрсеткен кезде Уағдаласушы Тараптардың күзіретті органдары осы Шарттың 4-бабында аталған мекемелер арқылы, сондай-ақ Монғолияның Бас полиция басқармасы және Қазақстан Республикасының ішкі істер министрлігі арқылы қарым-қатынас жасасады.

28-бап

Қылмыстық қудалау ісін қозғау міндеті

1. Әрбір Уағдаласушы Тарап екінші Уағдаласушы Тараптың өтініші бойынша өзінің заңдарына сәйкес екінші Уағдаласушы Тараптың аумағында қылмыс істеді деп күдік келтірілген өз азаматтарына қарсы қылмыстық қудалау ісін қозғайды.

2. Бір Уағдаласушы Тараптың заңдарына сәйкес оның күзіретті мекемелеріне зардап шегуші тиісті мерзімде берген қылмыстық қудалау ісі туралы арыз екінші Уағдаласушы Тараптың аумағында да күшінде болады.

29-бап

Сұрау салынып отырған тараптың аумағында қамауда отырған адамды куә не зардап шегуші ретінде іске қатысу үшін беру

1. Бір Уағдаласушы Тараптың бас бостандығынан айыру орындарында отырған сотталған адам екінші Уағдаласушы Тараптың сотына немесе басқа да күзіретті мекемесіне басқа іс бойынша куә немесе зардап шегуші ретінде мына шарттар сақталған жағдайда:

а/ шақыру жіберілген адам бұлайша беруге келіскен жағдайда берілуі мүмкін;

б/ сұраушы Уағдаласушы Тарап бұл адамды ол берілген іс жүргізу әрекеттері өткізілгеннен кейін дереу және берілген күнінен бастап үш айдан кешіктірмей кері қайтаруға тиіс;

в/ берілген адам сұраушы Уағдаласушы Тараптың аумағында оның қашып кетуіне болмайтын жағдайда ұсталуға тиіс.

2. Адамның сұраушы Уағдаласушы Тараптың аумағында қамауда болған мерзімі жалпы жазасын өтеу мерзіміне қосылады.

30-бап

Құжаттарды табыс ету және жекелеген іс жүргізу әрекеттерін орындау

1. Қылмыстық істер бойынша дәлелдемелер жинауға байланысты құжаттарды табыс ету мен жекелеген іс жүргізу әрекеттерін орындау тәртібі осы Шарттың 6-10-баптарымен анықталады.

2. Жоғарыда аталған тапсырмаларды жіберген кезде қылмыстың жасалу мән-жайлары, оның сипатталуы және тиісті заң актілерінің ережелері көрсетілуге тиіс.

31-бап

Қылмысты жолмен алынған ақша мен материалдық қазыналарды беру

1. Уағдаласушы Тарап екінші Уағдаласушы Тараптың өтініші бойынша осы Уағдаласушы Тарапқа екінші Уағдаласушы Тараптың аумағында қылмысты жолмен алынған ақша мен өзге де материалдық қазыналарды беруге тиіс.

2. Егер жоғарыда аталған ақша мен өзге де материалдық қазыналар сұрау салынып отырған Уағдаласушы Тараптың аумағында басқа да шешілмеген қылмыстық істер бойынша сотта іс қарау үшін қажет болса, бұл Уағдаласушы Тарап олардың берілуін уақытша тоқтата тұра алады.

- 15 -

32-бап

Қылмыстық істер бойынша құқылық
көмек көрсетуден бас тарту

Сұрау салынып отырған Уағдаласушы Тарап, осы Шарттың І4-бабында көзделген негіздерді қоспағанда, егер тапсырмада аталған әрекет сұрау салынып отырған Уағдаласушы Тараптың ұлттық заңдары бойынша қылмыс деп табылмайтын болса, қылмыстық істер бойынша құқылық көмек көрсетуден бас тарта алады.

33-бап

Қылмыстық істер бойынша істі қозғау
мен сотта қараудың нәтижелері
туралы хабарлау

Уағдаласушы Тараптар бір-біріне екінші Уағдаласушы Тараптың азаматтары жөнінде қылмыстық іс қозғау туралы және қажет болған жағдайда өз сотының екінші Уағдаласушы Тараптың азаматтары жөнінде шығарған үкім туралы мәліметтер беруге міндетті.

34-бап

Бұрын жасалған қылмыстар туралы ақпарат

Уағдаласушы Тараптар бір-біріне өтініш бойынша өздерінің бұрын екінші Уағдаласушы Тараптың соты соттаған адам жөнінде қылмыстық істі қарау үшін қажетті соттылық туралы мәліметті тегін береді.

35-бап

Қылмыстық істер бойынша құқылық көмек
көрсету кезінде Уағдаласушы Тараптар
өкілдерінің қатысуы

Бір Уағдаласушы Тараптың өкілдері екінші Уағдаласушы Тараптың келісуімен екінші Уағдаласушы Тараптың қылмыстық істер бойынша құқылық көмек көрсету туралы өтінішін орындауға қатыса алады.

IY TAPAU
BACQA EPPEJELER

36-бап
Құжаттардың жарамдылығы

Бір Уағдаласушы Тараптың соты немесе басқа да күзіретті мекемесі жасаған немесе куәландырған құжаттар осы Уағдаласушы Тараптың тиісті күзіретті мекемесінің ресми мері болған жағдайда жарамды болады. Осындай түрінде оларды екінші Уағдаласушы Тарап сотының немесе басқа да күзіретті мекемесінің қабылдауы мүмкін.

37-бап
Азаматтық хал туралы құжаттар
мен басқа да құжаттарды жіберу

Осы Шартты орындау үшін бір Уағдаласушы Тараптың күзіретті мекемелері дипломатиялық арналар арқылы алынған өтініштер бойынша екінші Уағдаласушы Тарапқа азаматтық хал актілерін тіркеу туралы, білімі туралы куәліктерді, еңбек стажы туралы мәліметтерді және екінші Уағдаласушы Тарап азаматтарының жеке құқықтары мен мүліктік мүдделеріне қатысты басқа да құжаттарды тегін әрі орыс тіліне аударып жібереді.

38-бап
Дауларды шешу

Уағдаласушы Тараптар осы Шартты түсіндіру немесе орындау мәселелері бойынша туындайтын дауларды осы Шарттың 4-бабында аталған тиісті орталық органдармен арадағы консультациялар арқылы не дипломатиялық арналармен шешеді.

39-бап
Ведомстволық байланыстар орнату

Уағдаласушы Тараптардың осы Шартта аталған орталық заң мекемелері осы Шарттың негізінде және оны дамыта отырып, өз

күзіреті шегінде ведомстволық келісімдер жасасу жолымен өзара тікелей байланыстар орната алады.

Ү ТАРАУ
ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

40-бап
Шартқа өзгерістер мен толықтырулар

Осы Шартқа өзгерістер мен толықтырулар Уағдаласушы Тараптар арасындағы өзара келісім бойынша енгізіледі және әрбір Уағдаласушы Тараптын ұлттық заңдарына сәйкес заңдық ресімдер орындалғаннан кейін күшіне енеді.

41-бап
Шарттын күшіне енуі

Осы Шарт Тараптар өздерінің ұлттық заңдарында көзделген барлық заңдық ресімдерді орындап, дипломатиялық арналар арқылы өзара жазбаша хабарлар алысқаннан кейін соңғы хабар алынған соң 30-күні күшіне енеді.

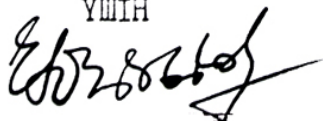
42-бап
Қолданылуын тоқтату

Бұл Шарттын мерзімі жоқ және ол Уағдаласушы Тараптардың кез келгені оның қолданылуын тоқтату туралы дипломатиялық арналар арқылы жазбаша хабар жібергеннен кейін алты ай өткен соң өзінің қолданылуын тоқтатады.

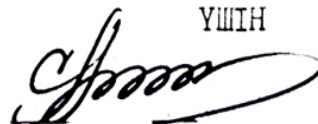
1993 жылғы 22 қазанда Улаанбаатар қаласында монғол, қазақ және орыс тілдерінде, әрқайсысы екі данадан жасалды, бұл орайда барлық текстің күші бірдей.

Осы Шартты түсіндіруде пікір алалығы туған жағдайда Уағдаласушы Тараптар орыс тіліндегі тексті ұстанады.

МОНГОЛИЯ
ҮШІН

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҮШІН

Д О Г О В О Р
МЕЖДУ МОНГОЛИЕЙ И РЕСПУБЛИКОЙ КАЗАХСТАН О
ВЗАИМНОЙ ПРАВОВОЙ ПОМОЩИ ПО ГРАЖДАНСКИМ И
УГОЛОВНЫМ ДЕЛАМ

Монголия и Республика Казахстан, в дальнейшем именуемые Договаривающиеся Стороны, в целях осуществления сотрудничества в области правовых отношений на основе уважения суверенитета и взаимности решили оказывать друг другу правовую помощь по гражданским и уголовным делам и с этой целью договорились о нижеследующем:

ГЛАВА I

ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья I

Правовая защита

1. Граждане одной Договаривающейся Стороны пользуются на территории другой Договаривающейся Стороны такой же правовой защитой своих личных и имущественных прав, как и граждане другой Договаривающейся Стороны. Они имеют право обращаться в суды, органы юстиции, прокуратуры и иные учреждения, к компетенции которых относятся гражданские и уголовные дела, и могут возбуждать ходатайства и осуществлять другие процессуальные действия на тех же условиях, как и граждане другой Договаривающейся Стороны.

2. Положения пункта 1 применяются также к юридическим лицам, учрежденным на территории каждой из Договаривающихся Сторон в соответствии с ее национальным законодательством.

3. Термин "гражданские дела", употребляемый в настоящем Договоре, включает брачно-семейные, трудовые, наследственные, хозяйственные дела.

2.

Статья 2

Правовая помощь

Органы и учреждения Договаривающихся Сторон, упомянутые в пункте I статьи I настоящего Договора, оказывают взаимную правовую помощь по гражданским и уголовным делам в соответствии со своей компетенцией, определяемой законодательством своей страны.

Статья 3

Объем правовой помощи

Договаривающиеся Стороны оказывают друг другу правовую помощь с соблюдением требований своего законодательства путем:

- выполнения процессуальных действий;
- пересылки и вручения документов;
- передачи вещественных доказательств;
- направления материалов дела;
- признания и исполнения судебных решений;
- обеспечения иска;
- предоставления запрашивающей стороне сведений о судимости;
- розыска лиц.

Статья 4

Порядок сношений при оказании правовой помощи

I. При оказании правовой помощи компетентные органы Договаривающихся Сторон сносятся между собой через свои центральные учреждения, а в необходимых случаях непосредственно на уровне аймаков и областей с одновременным уведомлением своих центральных учреждений.

3.

2. К центральным учреждениям, упомянутым в пункте I настоящей статьи, относятся:

со стороны Монголии - Министерство юстиции Монголии, Генеральная Прокуратура Монголии и Верховный Суд Монголии;

со стороны Республики Казахстан - Министерство юстиции Республики Казахстан и Генеральная Прокуратура Республики Казахстан.

Статья 5

Язык

Учреждения Договаривающихся Сторон при взаимных сношениях по всем вопросам, затрагиваемым в настоящем Договоре, пользуются государственными языками Сторон.

Статья 6

Оформление документов

1. Документы, посылаемые компетентными органами Договаривающихся Сторон в порядке оказания правовой помощи, составленные на государственном языке, должны быть переведены на русский язык, подписаны компетентным лицом и удостоверены печатью.

2. Стороны по взаимному соглашению могут установить образцы формуляров, которые будут использоваться при обращении за оказанием правовой помощи.

Статья 7

Форма просьбы /поручения/ об оказании правовой помощи

Просьба /поручение/ об оказании правовой помощи должна быть составлена в письменной форме и иметь с учетом содержания поручения следующие реквизиты:

4.

а/ наименование запрашивающего учреждения;

б/ наименование запрашиваемого учреждения;

в/ наименование дела, по которому запрашивается правовая помощь и содержание просьбы /поручения/;

г/ имена и фамилии лиц, имеющих отношение к делу, их гражданство, пол, занятие, местожительство или местопребывание, год и место рождения; наименование и местонахождение юридического лица;

д/ имена, фамилии и адреса представителей лиц, упомянутых в пункте "г" настоящей статьи;

е/ наименование вручаемого документа;

ж/ изложение подлежащих выяснению обстоятельств, а также перечень требуемых документов и других доказательств; по уголовным делам также описание фактических обстоятельств совершенного преступления, его юридическая квалификация, в случае необходимости описание внешности лица, его фотография, отпечатки пальцев.

Статья 8

Исполнение поручения

1. Если в соответствии с национальным законодательством запрашиваемой Договаривающейся Стороны исполнение поручения не входит в компетенцию судов и других компетентных учреждений этой Стороны, поручение может быть возвращено с указанием мотивов отказа.

2. В случае, если запрашиваемое учреждение Договаривающейся Стороны не вправе исполнить поручение, оно обязано направить указанное поручение на исполнение компетентным учреждениям запрашиваемой Договаривающейся Стороны, а также уведомить об этом запрашивающее учреждение другой Договаривающейся Стороны.

5.

3. Если запрашиваемое учреждение Договаривающейся Стороны не имеет возможности исполнить поручение в связи с неточностью адреса, указанного в поручении, оно обязано предпринять надлежащие меры для уточнения адреса или потребовать от запрашивающего учреждения Договаривающейся Стороны предоставить дополнительные сведения.

4. Если уточнить адрес или исполнить поручение по другим причинам не представляется возможным, запрашиваемое учреждение Договаривающейся Стороны обязано уведомить об этом запрашивающее учреждение Договаривающейся Стороны и изложить причины, препятствующие исполнению поручения, а также вернуть все документы, направленные запрашивающим учреждением Договаривающейся Стороны.

Статья 9

Уведомление о результатах исполнения

1. Запрашиваемое учреждение обязано в порядке, предусмотренном в статье 4 настоящего Договора, в письменной форме уведомить в возможно короткие сроки запрашивающее учреждение о результатах исполнения поручения, а также направить документы, подтверждающие исполнение с указанием времени и места исполнения поручения.

2. В документе, подтверждающем исполнение поручения о вручении документов, должны быть указаны дата получения, подпись получателя и подпись лица, исполнявшего поручение. Если получатель отказывается от получения, должны быть также указаны мотивы отказа от получения.

Статья 10

Вручение документов через дипломатические представительства или консульские учреждения

По поручению компетентных органов дипломатические представительства или консульские учреждения одной из Договаривающихся

Сторон, аккредитованные при другой Договаривающейся Стороне, могут вручать судебные и внесудебные документы собственным гражданам. Эти действия, однако, не могут содержать мер принудительного характера и противоречить национальному законодательству страны пребывания.

Статья II

Вызов за границу свидетеля, потерпевшего и эксперта

Если в ходе предварительного следствия или судебного рассмотрения на территории одной Договаривающейся Стороны возникает необходимость в личной явке свидетеля, потерпевшего, эксперта, находящегося на территории другой Договаривающейся Стороны, то следует обратиться к соответствующему учреждению этой Договаривающейся Стороны с поручением о вручении повестки.

Статья I2

Гарантии в отношении свидетелей, потерпевших и экспертов

1. Свидетель, потерпевший или эксперт, явившийся по вызову суда или других компетентных учреждений запрашивающей Договаривающейся Стороны, переданному через запрашиваемую Договаривающуюся Сторону, независимо от его гражданства, не может быть в запрашивающем государстве привлечен к административной или уголовной ответственности, либо лишен свободы в любой форме за правонарушение, совершенное им до пересечения государственной границы.

2. Свидетель, потерпевший или эксперт утрачивает предоставляемые пунктом 1 настоящей статьи гарантии, если он не покинет территорию запрашивающей Договаривающейся Стороны по истечении 15 дней после получения от нее уведомления о том, что в его присутствии больше нет необходимости, за исключением случаев, когда он не может своевременно покинуть территорию запрашивающей Договаривающейся Стороны по независящим от него обстоятельствам.

7.

3. Упомянутый в пункте 1 настоящей статьи вызов передается в порядке, предусмотренном в статье 4 настоящего Договора. Вызов не должен содержать угрозы применения принудительных мер.

Статья 13

Расходы, связанные с оказанием правовой помощи

1. Договаривающиеся Стороны оказывают правовую помощь бесплатно, за исключением оплаты услуг экспертов.

2. Расходы на проезд, питание и проживание свидетеля, потерпевшего или эксперта, явившегося по вызову на территорию запрашивающей Договаривающейся Стороны, несет запрашивающая Договаривающаяся Сторона. В вызове должно быть указано, какие выплаты вправе получить упомянутые лица. По просьбе упомянутых лиц компетентные учреждения запрашивающей Договаривающейся Стороны обязаны заранее выплатить им соответствующие расходы.

Статья 14

Отказ от правовой помощи

Если запрашиваемая Договаривающаяся Сторона считает, что предоставление правовой помощи противоречит ее национальному законодательству, она может отказать в предоставлении правовой помощи, сообщив запрашивающей Договаривающейся Стороне мотивы отказа.

Статья 15

Законодательство, применяемое при оказании правовой помощи

1. Запрашиваемое учреждение при оказании правовой помощи применяет национальное законодательство своего государства.

8.

2. При оказании правовой помощи запрашиваемое учреждение может также применить по просьбе запрашивающей Стороны процессуальные нормы другой Договаривающейся Стороны, если только они не противоречат национальному законодательству запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

Статья I6

Обмен юридической информацией

Договаривающиеся Стороны по просьбе предоставляют друг другу информацию о действующем или действовавшем законодательстве и о практике его применения.

ГЛАВА II

ПРАВОВАЯ ПОМОЩЬ ПО ГРАЖДАНСКИМ ДЕЛАМ

Статья I7

Объем правовой помощи

Договаривающиеся Стороны будут на взаимной основе вручать по просьбе судебные и внесудебные документы, принимать меры по обеспечению иска, допрашивать участников процесса, свидетелей и экспертов, проводить экспертизу, осмотр на месте, признавать и исполнять судебные решения, в том числе принимать меры по розыску должников для взыскания алиментов, а также выполнять другие процессуальные действия.

Статья I8

Место рассмотрения гражданских дел

Споры по гражданским делам, за исключением наследственных споров, рассматриваются судами Договаривающихся Сторон по местожительству или местонахождению ответчика.

9.

Статья 19

Оплата судебных расходов

1. Граждане одной из Договаривающихся Сторон на территории другой Договаривающейся Стороны оплачивают судебные расходы на равных условиях и в одинаковом объеме с гражданами этой Договаривающейся Стороны.

2. Положения пункта 1 настоящей статьи применяются также к юридическим лицам, учрежденным на территории одной из Договаривающихся Сторон в соответствии с ее национальным законодательством.

Статья 20

Полное или частичное освобождение от оплаты судебных расходов

1. Граждане одной из Договаривающихся Сторон на территории другой Договаривающейся Стороны освобождаются полностью или частично от оплаты судебных расходов на равных условиях и в одинаковом объеме с гражданами этой Договаривающейся Стороны.

2. Граждане одной из Договаривающихся Сторон, обращаясь с просьбой о полном или частичном освобождении от оплаты судебных расходов, должны представить выданные компетентными учреждениями по месту жительства или по месту пребывания документы, удостоверяющие его личность, семейное и имущественное положение. Если заявитель не имеет места жительства или места пребывания на территории Договаривающихся Сторон, он может представить указанные документы, выданные или заверенные дипломатическим представительством или консульским учреждением своего государства.

3. Суд, выносящий решение по ходатайству о полном или частичном освобождении от оплаты судебных расходов, может запросить орган, выдавший документ, о дополнительном разъяснении.

10.

Статья 21

Решения, подлежащие признанию и исполнению

1. Договаривающиеся Стороны обязаны в соответствии с положениями настоящего Договора признавать и исполнять на своей территории судебные решения, вынесенные и вступившие в законную силу на территории другой Договаривающейся Стороны.

2. Термин "судебные решения", употребляемый по тексту настоящего Договора, означает:

в Монголии - решение, определение, постановление суда /судьи/, мировое соглашение по гражданскому делу, а также приговор в части возмещения ущерба по уголовному делу;

в Республике Казахстан - решение, определение, постановление суда /судьи/, в том числе арбитражного суда /судьи/, мировое соглашение по гражданскому и арбитражному делам, а также приговор в части возмещения ущерба по уголовному делу.

Статья 22

Ходатайство о признании и исполнении судебного решения

1. Ходатайство о признании и исполнении судебного решения подается заявителем в суд, вынесший это решение, и пересылается последним в суд другой Договаривающейся Стороны в порядке, предусмотренном в статье 4 настоящего Договора. Заявитель может подать ходатайство и непосредственно суду другой Договаривающейся Стороны.

2. Ходатайство о признании и исполнении судебного решения должно быть препровождено следующими документами:

II.

а/ копией судебного решения, заверенной судом, если в копии отсутствует четкое указание на то, что решение вступило в силу и может быть исполнено, должен быть также приложен один экземпляр документа суда о вступлении решения суда в законную силу;

б/ документом суда об исполненной части решения на территории запрашивающей Договаривающейся Стороны;

в/ документом, удостоверяющим, что стороне, не принявшей участия в процессе, было в установленном законом порядке вручено извещение о вызове в суд, а в случае ее недееспособности, что у нее был надлежащий представитель;

г/ заверенным переводом упомянутого в настоящей статье ходатайства и прилагаемых к нему документов.

Статья 23

Порядок признания и исполнения судебного решения

1. Признание и исполнение судебного решения осуществляется судом Договаривающейся Стороны, к которому обращено ходатайство, в соответствии с порядком, установленным национальным законодательством этой Договаривающейся Стороны.

2. Суд, к которому обращено ходатайство, не обсуждает решение по существу, а рассматривает его только на предмет соответствия требованиям настоящего Договора.

3. В отношении решения, по которому поступило ходатайство о признании и исполнении, суд, получивший ходатайство, в случае необходимости может требовать от суда, вынесшего решение, предоставить дополнительные материалы.

12.

Статья 24

Юридическая сила признания и исполнения

Признание и исполнение судом одной Договаривающейся Стороны решения суда другой Договаривающейся Стороны имеют такую же силу, как и признание и исполнение решения суда этой Договаривающейся Стороны.

Статья 25

Отказ в признании и исполнении решения

В признании и исполнении судебного решения может быть отказано в одном из следующих случаев:

а/ если в соответствии с национальным законодательством Договаривающейся Стороны вынесенное решение не вступило в законную силу и не подлежит исполнению;

б/ если в соответствии с национальным законодательством Договаривающейся Стороны, к которой обращено ходатайство о признании и исполнении решения, дело относится к исключительной компетенции суда запрашиваемой Договаривающейся Стороны;

в/ если непринявшей участия в процессе стороне не было вручено в соответствии с национальным законодательством Договаривающейся Стороны, учреждение которой приняло решение, извещение о вызове в суд или при ее недееспособности, отсутствовал надлежащий представитель;

г/ если по тому же правовому спору между теми же сторонами судом запрашиваемой Договаривающейся Стороны уже вынесено решение, вступившее в законную силу, или же оно находится там на рассмотрении, или уже признано вступившее в законную силу решение третьего государства по этому делу.

13.

ГЛАВА III
ПРАВОВАЯ ПОМОЩЬ ПО УГОЛОВНЫМ ДЕЛАМ

Статья 26

Объем правовой помощи

Правовая помощь, оказываемая друг другу Договаривающимися Сторонами в соответствии с положениями настоящего Договора, включает:

- розыск и идентификацию лиц, находящихся под предварительным и судебным следствием;
- возбуждение уголовного преследования;
- допрос подозреваемых, обвиняемых, подсудимых, свидетелей, потерпевших, экспертов;
- осмотр, обыск и другие процессуальные действия, связанные со сбором доказательств;
- передачу вещественных доказательств, документов, ценностей, добытых преступным путем;
- вручение процессуальных документов, связанных с производством по уголовному делу, а также предоставление информации о результатах судебного процесса.

Статья 27

Порядок сношений при оказании правовой помощи по уголовным делам

При оказании правовой помощи по уголовным делам компетентные органы Договаривающихся Сторон осуществляют сношения через учреждения, упомянутые в статье 4 настоящего Договора, а также через Главное управление полиции Монголии и Министерство внутренних дел Республики Казахстан.

14.

Статья 28

Обязанность возбуждения уголовного преследования

1. Каждая Договаривающаяся Сторона по просьбе другой Договаривающейся Стороны возбуждает в соответствии со своим законодательством уголовное преследование против своих граждан, подозреваемых в совершении преступления на территории другой Договаривающейся Стороны.

2. Заявления об уголовном преследовании, поданные потерпевшими в соответствии с законами одной Договаривающейся Стороны в ее компетентные учреждения в надлежащие сроки, действительны и на территории другой Договаривающейся Стороны.

Статья 29

Выдача лица, находящегося под стражей на территории запрашиваемой стороны, для участия в деле в качестве свидетеля, либо потерпевшего

1. Осужденный, находящийся в местах лишения свободы одной Договаривающейся Стороны, может быть выдан временно суду или другому компетентному учреждению другой Договаривающейся Стороны по другому делу в качестве свидетеля или потерпевшего при соблюдении следующих условий:

а/ лицо, в отношении которого имеется вызов, согласно на такую выдачу;

б/ запрашивающая Договаривающаяся Сторона должна немедленно возвратить данное лицо обратно после проведения процессуальных действий, для которых оно было выдано и не позднее трех месяцев со дня выдачи;

в/ выданное лицо должно содержаться на территории запрашивающей Договаривающейся Стороны в условиях, исключающих его побег.

15.

2. Срок нахождения лица под стражей на территории запрашивающей Договаривающейся Стороны включается в общий срок отбывания наказания.

Статья 30

Вручение документов и выполнение отдельных процессуальных действий

1. Порядок вручения документов и выполнения отдельных процессуальных действий, связанных со сбором доказательств по уголовным делам, определяется статьями 6-10 настоящего Договора.

2. При направлении вышеуказанных поручений должны быть указаны обстоятельства совершения преступления, его квалификация и положения соответствующих законодательных актов.

Статья 31

Передача денег и материальных ценностей, добытых преступным путем

1. Договаривающаяся Сторона по просьбе другой Договаривающейся Стороны должна передать этой Договаривающейся Стороне деньги и иные материальные ценности, добытые преступным путем на территории другой Договаривающейся Стороны.

2. В случае, если вышеуказанные деньги и иные материальные ценности необходимы для проведения на территории запрашиваемой Договаривающейся Стороны судебного разбирательства по другим неразрешенным уголовным делам, эта Договаривающаяся Сторона может временно приостановить их передачу.

Статья 32

Отказ в оказании правовой помощи по уголовным делам

Запрашиваемая Договаривающаяся Сторона, помимо основания, предусмотренного в статье 14 настоящего Договора, может отказать

16.

в предоставлении правовой помощи по уголовным делам, если деяние, указанное в поручении, по национальному законодательству запрашиваемой Договаривающейся Стороны не является преступлением.

Статья 33

Уведомление о возбуждении и результатах судебного разбирательства по уголовным делам

Договаривающиеся Стороны обязаны предоставлять друг другу сведения о возбуждении уголовного дела в отношении граждан другой Договаривающейся Стороны и при необходимости о приговоре, вынесенном их судом в отношении граждан другой Договаривающейся Стороны.

Статья 34

Информация о ранее совершенных преступлениях

Договаривающиеся Стороны предоставляют друг другу по просьбе бесплатно сведения о судимости, необходимые им для рассмотрения уголовного дела в отношении лица, которое ранее было осуждено судом другой Договаривающейся Стороны.

Статья 35

Присутствие представителей Договаривающихся Сторон при оказании правовой помощи по уголовным делам

Представители одной из Договаривающихся Сторон могут с согласия другой Договаривающейся Стороны присутствовать при выполнении ходатайства об оказании правовой помощи по уголовным делам другой Договаривающейся Стороной.

17.

ГЛАВА IV
ПРОЧИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 36

Действительность документов

Документы, которые составлены или засвидетельствованы судом или другим компетентным учреждением одной Договаривающейся Стороны, действительны при наличии официальной печати соответствующего компетентного учреждения этой Договаривающейся Стороны. В таком виде они могут приниматься судом или другим компетентным учреждением другой Договаривающейся Стороны без легализации.

Статья 37

Пересылка документов о гражданском состоянии и других документов

Во исполнение настоящего Договора компетентные учреждения одной Договаривающейся Стороны по просьбам, полученным по дипломатическим каналам, бесплатно и с переводом на русский язык пересылают другой Договаривающейся Стороне свидетельства о регистрации актов гражданского состояния, об образовании, сведения о трудовом стаже и другие документы, которые касаются личных прав и имущественных интересов граждан другой Договаривающейся Стороны.

Статья 38

Разрешение споров

Договаривающиеся Стороны решают споры, возникающие по вопросам толкования или исполнения настоящего Договора, посредством консультаций между соответствующими центральными органами, указанными в статье 4 настоящего Договора, либо по дипломатическим каналам.

18.

Статья 39

Установление ведомственных связей

Центральные юридические учреждения Договаривающихся Сторон, упомянутые в настоящем Договоре, на основе и в развитие настоящего Договора могут устанавливать между собой в рамках своей компетенции прямые связи путем заключения ведомственных соглашений.

ГЛАВА V

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 40

Изменения и дополнения Договора

Изменения и дополнения в настоящий Договор вносятся по взаимному согласованию между Договаривающимися Сторонами и вступают в силу после выполнения юридических процедур в соответствии с национальным законодательством каждой из Договаривающихся Сторон.

Статья 41

Вступление Договора в силу

Настоящий Договор вступает в силу после выполнения Сторонами всех юридических процедур, предусмотренных их национальным законодательством, и взаимного обмена письменными уведомлениями по дипломатическим каналам, на 30 день после получения последнего уведомления.

Статья 42

Прекращение действия

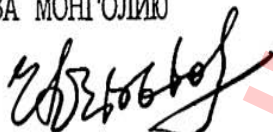
Настоящий Договор бессрочен и прекратит свое действие по истечении шести месяцев после направления любой из Договариваю-

щихся Сторон письменного уведомления по дипломатическим каналам о прекращении его действия.

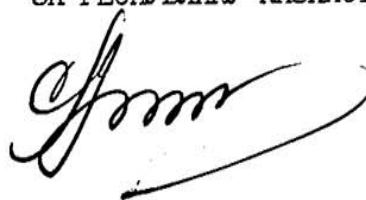
Совершено в г.Улаанбаатаре "22" октября 1993 года в двух экземплярах, каждый на монгольском, казахском и русском языках, причем все тексты имеют одинаковую силу.

В случае разногласий в толковании настоящего Договора Договаривающиеся Стороны придерживаются текста на русском языке.

ЗА МОНГОЛИЮ

ЗА РЕСПУБЛИКУ КАЗАХСТАН

ЦАХИМ АШИГЛАЛТЫН ТУВЬ
Сөдөгдөдөг
hereit оа Doibot Ferhiwt

